

Хмельницький дошкільний навчальний заклад № 48
“Червона квіточка”

Освіта для сталого розвитку як нова освітня технологія

Методичний посібник

Гненюк Марія Василівна
вихователь,
Хмельницький дошкільний
навчальний заклад № 48
“Червона квіточка”

м. Хмельницький 2019

Гненюк М.В. Сталий розвиток як нова освітня технологія.
Посібник з досвіду роботи. Хмельницький, 2019

Рецензенти:

Юрчик Н.Л., завідувач Хмельницького дошкільного навчального закладу № 48 “Червона квіточка”

Ткач Г.В., вихователь-методист Хмельницького дошкільного навчального закладу № 48 “Червона квіточка”

Рекомендовано педагогічною радою Хмельницького дошкільного навчального закладу № 48.

Затверджено педагогічною радою, протокол № 1 від 28.08.2019

Даний посібник покликаний сприяти формуванню знань про сутність, зміст, методи та технології випереджаючої освіти для сталого розвитку. Матеріали допоможуть вихователям, іншим педагогічним працівникам і батькам сформувати в дітей навички соціальної, економічної й екологічної поведінки, що становить суть такого напрямку освіти, як освіта для сталого розвитку.

З М І С Т

Вступ

1. Актуальність проблеми освіти для сталого розвитку
2. Глобальні цілі
3. Теоретичні і методичні засади курсу “Освіта для сталого розвитку” в роботі з дітьми дошкільного віку
4. Конспекти занять, дидактичні ігри

Робота з батьками

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

ВСТУП

Освіта для сталого розвитку: нова освітня технологія, а не модний тренд.

Хто із нас не бажає жити у чистому світі? Жити довго і щасливо, гармонійно і красиво, ощадливо і раціонально, відчуючи підтримку і стабільність. Так, бажаємо ми усі. І сьогодні ми, педагоги, маємо таку можливість навчити своїх вихованців будувати нове життя у здоровому довкіллі, гармонії зі світом, спрямоване на збереження і примноження ресурсів.

«Сталий» - тобто постійний, стабільний, такий, який можна підтримувати на певному рівні, він дає змогу поколінням людей, які живуть сьогодні, задовольняти свої потреби, не ставлячи під можливу загрозу майбутні покоління. А це означає, що сучасне покоління має залишити достатні запаси природних, економічних та соціальних ресурсів наступним поколінням.

Ідеї сталого розвитку надзвичайно популярні у сучасній освіті й активно упроваджуються у зарубіжній та вітчизняній практиці: у Швеції, США, Польщі, Білорусії, інших країнах. Освіта для сталого розвитку в Україні теж стала надзвичайно популярною. Адже сьогодні виховувати навички сталого стилю життя ми можемо розпочинати у дитячому садку й залучати наймолодших громадян нашої держави до збереження власних ресурсів: здоров'я, навколишнього середовища, культурних цінностей, власного добробуту, виховання ощадливості, навчання раціональним діям.

Теоретичні і методичні засади курсу “Освіта для сталого розвитку” у роботі з дітьми дошкільного віку

У напрямку сталого розвитку працює чимало сучасних науковців і педагогів-практиків, але найближчими до нас дошкільників є Н. Гавриш, О. Пометун, О. Саприкіна, які розробили теоретичні і методичні засади курсу «Освіта для сталого розвитку» для дошкільнят, а саме:

- «Дошкільнятам - освіта для сталого розвитку» (для дітей 6-го року життя);
- «Дошкільнятам - освіту для сталого розвитку. Діємо разом» (для дітей 5-го року життя);
- «Дошкільнятам про сталий розвиток: маленькі люди великого світу» (для дітей 4-го року життя) - з дидактичними матеріалами.

Зміст програми спрямований на поступове (через багаторазове повторення) формування у дітей звичних моделей поведінки, які вони обиратимуть протягом подальшого життя у подібних ситуаціях. Зміст охоплює

найважливіші теми із трьох сфер сталого розвитку: соціальної, економічної та екологічної.

Передбачена програмою тематика та дії дітей спрямовані на:

- покращення стосунків між дітьми та іншими людьми;
- підтримку морального і психологічного клімату в групі; - розумне споживання енергії та води;
- зменшення марних витрат сировини та формування природничо-екологічної поведінки дошкільників;
- зміцнення власного здоров'я тощо.

У змісті кожної з тем виокремлено ідеї, які мають бути донесені до дітей, мовні формули, що відбивають їх смисли, та дії, які опановуються дітьми й автоматизуються у вигляді звичних моделей поведінки. Саме повторення цих дій протягом двох тижнів дозволяє сформувати в дітей сталу звичку - модель поведінки, яка потім стає складовою їх повсякденного сталого способу життя. В межах вивчення кожної теми є вступний і підсумковий аудит - невеличке самостійне дослідження дітьми власної поведінки.

Структура кожного тематичного дня передбачає типові організаційні складники, в усіх вікових групах:

- ранкові заходи;
- інтегроване заняття;
- відпрацювання опановуваних дій у другій половині дня.

Ранкові заходи тематичного дня будуються за звичною для дітей схемою: коротке спілкування з батьками і представлення теми дня (його гасла); ранкові зустрічі\ритуали; проведення ранкової гімнастики або інших видів дитячої активності, пов'язаних із темою дня.

З темою дня може бути пов'язане інтегроване заняття, яке є кульмінацією першої половини дня і поєднує декілька освітніх ліній з пріоритетом однієї з них. Мета заняття (його очікувані результати) полягає в тому, щоб діти навчилися: пояснювати значення опрацьовуваних дій; розповісти про порядок (операції) з виконання дії; обґрунтовувати необхідність діяти саме так; виконувати пропоновані дії на основі отримання первинного досвіду їх використання. Заняття орієнтовані на 20-25 хвилин.

На допомогу вихователям а втори курсу «Освіта для сталого розвитку» підготували тексти та ілюстрації. Ці матеріали допомагають дітям уявити собі бажані/не бажані моделі поведінки і розвивають критичне мислення та творчість дітей, їх розумову й мовленнєву активність.

- Робота на заняттях, під час прогулянок у другій половині дня передбачає:
- ігрові вправи із заданим сюжетом;
 - рухавки;
 - експерименти, досліди, ігри з лялькою, вправи на ігровому полі;
 - дидактичні ігри з окресленою послідовністю дій, відповідними ритуалами;

групову роботу мовленнєвого чи художньо-предметного змісту в командах по 3-6 осіб;

«озвучування» мультфільму (для засвоєння доцільних дій і мовленнєвих формул);

театралізовані ігри (розігрування сюжетів за допомогою лялькового театру, театру іграшок, настільного театру та ін.).

Отже, сталий розвиток у змісті дошкільної освіти включає в себе:

- тематичне планування на 2 тижні;
- сценарії проживання тематичних днів;
- інтегровані (тематичні) заняття за темою дня;
- навчально-дидактичні матеріали;
- спеціальні методи і форми організації дітей на заняттях (практичні дії, пошуково-дослідницька діяльність, самодослідження, групова та індивідуальна робота);
- активізацію творчого потенціалу вихованців;
- співпрацю з батьками упродовж реалізації тематичного циклу.

Основними принципами конструювання освітнього процесу для сталого розвитку є:

- інтеграція екологічної, економічної, соціальної сфер суспільного життя;
- логічність, послідовність, доступність, системність, тематичність, науковість, цілісність, практичність.

Першою дією має бути: опитування, анкетування, аудити педагогів. Виявилось, що серед них є чимало однодумців, які прагнуть зробити світ кращим, виховувати дітей у здоровому довіллі, доброзичливому, толерантному суспільстві.

Другою дією є розроблення педагогами структури роботи з упровадження сталого розвитку в закладі, яка допоможе скоординувати та систематизувати спільну роботу педагогів, дітей та їх батьків.

Нова освітня стратегія сприяє:

- переосмисленню педагогами власних поглядів, поведінки, стилю життя;
- переконанню у необхідності такого розвитку суспільства, який є не просто керованим і стабільним, а ще й гармонійним та повністю безпечним для біосфери.

Є розроблені:

- нові тематичні перспективні планування до навчального курсу, які продовжили запропонований цикл;
- структурна модель сценарію проживання тематичного дня;
- структурна модель інтегрованого (тематичного) заняття для сталого розвитку;
- основні принципи проведення інтегрованих занять для сталого розвитку;
- стартові тексти та запитання до них;
- схема-модель позиції і ролі педагога в освітній діяльності для сталого розвитку.

Це дає можливість значно урізноманітнити життєдіяльність дітей упродовж дня, тижня. Результати спостережень, бесід показують, що діти готові до сприймання нової інформації, прийняття рішень, власного нового стилю життя.

Цьому сприяють, насамперед, створені у закладі необхідні умови:

- забезпечення психологічного комфорту дітей, формування у них впевненості у власних силах і можливостях;
- розвиток ентузіазму, пізнавальної активності, ініціативи дітей;
- вироблення у дітей навичок поведінки, орієнтованої на сталий стиль життя.

Третя дія, а це безпосередня робота з дітьми, дозволяє творчо оновити предметно-розвивальний простір. Спостереження за довкіллям, дослідження різних явищ та предметів, експерименти, виготовлення творчих доробків та збагачення власного середовища сприяють змінам у повсякденній поведінці дітей, формуванню ціннісного ставлення до оточуючого, збагаченню уявлень про рукотворний світ.

Цікавими і результативними є такі тематичні проєкти:

«Ми піклуємося про птахів узимку»

«Ми - за чисте довкілля»

«Бережемо воду»

«Бережемо енергію»

«Заміна зеленим красуням»

«Листівки зі старих розмальовок»

«Макулатуру збираємо - зелений ліс оберігаємо, воїнам АТО допомагаємо»

та інші.

Четвертою дією є залучення батьків вихованців до усіх заходів, які сприяють формуванню партнерських відносин, налагодженню взаємозв'язку

зادля обміну інформацією, досвідом, вироблення спільних вимог щодо формування моделі сталої поведінки дошкільнят в умовах сьогодення. Цьому сприяють спільно проведені:

- свята, розваги, заняття, конкурси, виставки;
- благодійні акції;
- тижні ресурсозбереження, енергозбереження;
- слайд-презентації;
- проєктна діяльність;
- творчі домашні завдання, спеціально розроблені до тематичних днів тощо.

Так от, спільні акції та соціально-екологічні проєкти, наприклад: «Збережемо Землю», «Виховання культури сортування сміття та поводження з відходами в усіх учасників освітнього процесу» об'єднують інтереси усіх учасників, які вболівають за збереження оточуючого середовища та розроблення спільних дій, зміни поведінки у навколишньому світі.

Систематична та системна робота упровадження навчального курсу «Дошкільнятам - освіта для сталого розвитку» дає позитивні результати:

професійне зростання педагогів (удосконалення їх майстерності, прояв творчості, використання найбільш ефективних засобів, методів та прийомів спільної з дітьми діяльності);

зростання поваги до вихователя, як галузевого спеціаліста;

комплексну реалізацію завдань сучасної дошкільньої освіти;

сталий (стабільний, стійкий) особистісний розвиток дошкільника;

партнерські взаємини з вихованцями (повну рівноправність); налагодження активної співпраці з батьками вихованців;

залучення усіх учасників освітнього процесу до спільної проєктної діяльності.

Ото ж, «сталий розвиток» стосується кожного! Освіта для сталого розвитку: не модний тренд, а необхідність сучасного світу!

Конспект заняття зі сталого розвитку + економічне виховання + соціум для дітей старшої групи

Тема : *Вода – джерело життя, збережемо її.*

Мета: Вчити дітей виділяти одну з першочергових потреб – потребу в воді. Формувати звичку бережливо ставитись до води, первинні уявлення про ресурси. Розвивати навички економного витрачання води в домашніх умовах, прищеплювати найпростіші правила поведінки в навколишньому середовищі. Розвивати мовлення, спостережливість; активізувати і збагатити словник дітей іменниками, прикметниками і дієсловами по темі заняття; збагатити життєвий досвід дошкільників. Виховувати бажання берегти водні ресурси, любити та бережно ставитись до природи.

Хід заняття:

- Діти, уявляєте, сьогодні вранці зайшла в групу і почула, що з крана капає вода (показую дітям кран, з якого капає вода). Я підставила відеречко, щоб водичка не витікала.

- Як ви гадаєте я вірно зробила? (так) А в кінці заняття подивимось, скільки набереться води.

- Що тече з крану? (вода)

- Хто має потребу у воді? (люди, рослини, тварини)

- Що означає слово «потреби» (необхідність у чомусь, бажання щось мати).

Потреба у воді, це першочергова потреба для всього живого, бо без води немає життя.

Погляньте на нашу квіточку. Пам'ятаєте ми проводили дослід(два горщики, один з них не поливався), що сталося з листям (воно зав'яло, кінчики сухі,) а в тому горщику що поливали- зелені, соковиті.

Вода – цінніший ресурс, який ми повинні берегти, охороняти і економно її використовувати.

ДГ «Кому і для чого потрібна вода?» (вихователь просить дітей вибрати собі одну картинку і пояснити : кому і для чого потрібна вода.

Вода потрібна людям, щоб...(пити, митися, готувати їжу, мити овочі, прати одяг і т.д.)

Вода потрібна рослинам, щоб... (рости, жити)

Вода потрібна тваринам, щоб...(пити, купатися)

- Де ми більше всього витрачаємо воду вдома? (прибирання, ванна, душ, умивання, прання, миття посуду, приготування їжі і т.д.)

Дослід №1

Вихователь запрошує дітей до столика, на якому стоїть 3-л банка води, тарілка й чашка с залишками їжі, брудна морква на тарілці, брудна сукня у

ванночці, брудні пензлики, мило. Біля кожного предмета стоїть баночка, мисочка й лежить серветка. Посередені стоїть велика миска. Вихователь ставить по двоє дітей біля кожного «знаряддя праці», розливає в мисочки воду з великої банки, пропонує виконати потрібну роботу (діти виконують). Брудну воду з маленьких мисок всі зливають в велику миску.

- Що можна зробити з використаною водою? (Ту, що від залишок їжі. Можна віддати тваринам. Тією, що від помитих овочів. Можна полити кімнатні рослини. Мильною водою змити унітаз).

- Яку радість приносить людям вода? (купатися, ловити рибу, плавати на човні і т.д.) Зараз ми з вами відправимося до річки...Ось наша річка. Погляньте, що робиться на березі, скрізь сміття...(діти збирають сміття в кульок, вихователь бере пакет у дітей і кидає в річку...)

- Діти, я правильно зробила? (ні) Чому? (не можна смітити, річка забрудниться, вода стане грязною, рибки помруть, не можна буде купатися в річці).

- Вода з великої річки тече по спеціальних трубах і потрапляє до нас у дитсадок і у ваші будинки – ці труби називаються «водопровідними». Для того щоб ми з вами могли пити чисту воду, вмиватися і мити руки, потрібно берегти воду, не витрачати її даремно. Якщо ви помили руки або обличчя, не забувайте закривати кран.

Дослід №2 «Як зробити воду чистою?»

- Діти, тепер подивіться : перед вами дві ємкості з водою. (чиста і брудна вода) Як ви думаєте, вода в них однакова?

- Ні, в одній ємкості вода чиста, в іншій – брудна.

- А яку воду ви хотіли б випити? Чому?

- Тому що тут вода чиста, а в іншому графіні брудна. Воду потрібно пити чисту і кип'ячену.

- Давайте всі разом спробуємо очистити брудну воду.(кожна дитина виконує самотійно) Для цього візьмемо воронку, вкладемо в неї листок спеціального паперу і почнемо пропускати брудну воду через лійку. Подивіться, що у нас виходить, вода стала чистою.

- А що стало з нашим папером? Він став брудним.

- Що потрібно робити, щоб наші річки, моря, океани були чистими?

- Для очистки води потрібно багато часу, тому воду потрібно економити, і раціонально використовувати.

Д/Г « Хто робить правильно, а хто ні?» (індивідуальна робота дітей з картками, зелений кружечок- вірно, червоний –не вірно).

- Молодці діти, правильно виконали завдання. Бачу ви запам'ятали, як бережливо і економно використовувати воду.

- Пропоную скласти **«Правила ощадливого використання води»** (на плакаті діти кріплять картинки). Послухайте приказку **«Закривай сильніше кран, щоб не витік океан»** (заучування приказки)

- Діти, що ви розкажете своїм батькам про правила використання води?
(кожна дитина повторює правила ощадливого використання води)
- Давайте подивимось, скільки води набралось у відерце. Що ми можемо зробити з цією водою (полити квіточку).
- Наше заняття закінчилось, але правила використання води ви повинні пам'ятати завжди, бо вода – це сік життя. Без неї людина не зможе жити.

Екологічна гра – квест « Юні екологи»

Завдання:

- Розвивати пізнавально-дослідницький інтерес, почуття гумору, уяву, кмітливість, уміння самостійно знаходити рішення в створених проблемних ситуаціях;
- Сприяти розвитку уваги, координаційних здібностей, вмінню орієнтуватися на місцевості;
- Створити умови для рухової і творчої активності дітей, для формування таких якостей, як спритність, швидкість, взаємовиручка;
- Продовжувати виховувати прагнення зберігати і оберігати природний світ, слідувати доступним екологічним правилам в діяльності і поведінці;
- Виховувати повагу один до одного, почуття відповідальності, уважне ставлення до оточуючих, вміння працювати в команді.

Форма організації заходу: *Квест*

Матеріально-технічне забезпечення заходу: назви станцій, мапа; матеріали для виконання завдань: лабораторні атрибути, гумові перчатки, спеціальні баки для сортування сміття, аудіозапис звуку природи, Червона книга України, екологічні емблеми, пазли з малюнком Землі, макет землі, малюнки із зображенням рослин, тварин, птахів, газовані напої, блендер, склянки, коктейльні трубочки, костюми героїв Квесту, ноутбук з флеш накопичувачем.

Учасники заходу: діти старшої групи

Тривалість заходу: 35хвилин.

Попередня робота: знайомство з екологічними ситуаціями, перегляд відеофільму «Ми і природа єдині», знайомство з лікарськими рослинами, екскурсії з еконапрямком по селищу Караван (ставки, заводи, смітники, кар'єр). Екологічна акція «Збережемо нашу планету від сміття», бесіди про забруднення води Караванського ставка, виготовлення стінгазети «Вони повинні жити», робота з батьками.

Квест – це ігрова пригода, під час якої учасникам потрібно пройти 4 станції для досягнення мети.

Хід гри:

Діти, сьогодні у нас незвичайний день. Місяць лютий приготував нам багато цікавинок. Тому по-перше, ми приймаємо у себе гостей, давайте привітаємось з

ними. А по-друге на нас чекає подорож. А куди помандруємо, ви дізнаєтесь згодом.

Сьогодні ми поговоримо про нас людей, які нищать природу: зривають квіти, руйнують пташині гнізда, ламають дерева, забруднюють водойми, повітря. Наймудріша на землі-природа.

Всі ми зобов'язані своїм життям планеті, прекрасної та єдиної Землі-матері(показ глобуса). Зеленої від лісів, синьої від океанів, жовтої від пісків.

Наша планета найбільша таємниця і диво.

Наука екологія вивчає наш будинок – планету. Все в нашому будинку взаємопов'язане, все залежать один від одного: якщо згасне сонце – все замерзне і покриється мороком; якщо зникнуть повітря і вода – не буде чим дихати і нічого буде пити; якщо зникнуть рослини – нічого буде їсти тваринам і людині ... Тому, зберегти природу означає зберегти життя.

Вихователь: Діти, як ви вважаєте, що таке природа? (відповіді дітей)

Як називається наука по захисту природи? (екологія)

Чи можете ви уявити професію еколога?

Чи мрієте ви стати екологами?

Вихователь: Стати екологом – це почесна місія кожної людини на Землі. Ми – частинка природи, частинка Всесвіту.

Прихід Магістра екології

«Добрий день дорогі мої друзі. Я випадково почула вашу розмову. Бачу, що ви дуже любите природу. Люблю її і я тому і називаюся Магістром екологічних наук. Сьогодні я пропоную подивитися вам відеоролик «Ми і природа – єдині». (Показ відеоролика).

Магістр екології: вам сподобався фільм про природу? (коротка бесіда по фільму)

Магістр екології: Я хочу запросити вас до своєї Екологічної Академії.

Але щоб дістатися до неї, вам потрібно пройти довгий шлях, виконати різноманітні завдання та показати свої знання та вміння, та взяти участь у Квесті.

Магістр екології:

– Увага! Послухайте правила квесту. Ваше завдання пройти 4 станції. На кожній станції потрібно виконати певні завдання, після їх виконання ви отримуєте частину пазла, вкінці гри вам потрібно зібрати картинку.

Вихователь: Діти, сьогодні ми з вами візьмемо участь у квест-грі.

Магістр екології: Я вам приготував карту, але для початку я хочу перевірити чи все ви знаєте про те як правильно поводитись в природі.

Завдання «Екологічні знаки»

Мета: закріпити знання дітей про екологічні знаки та правила поведінки на природі.

Обладнання: екологічні знаки: «Не зривай квітів», «Не руйнуй мурашник», «Не залишай за собою сміття», «Не розпалюй багаття в лісі», «Підгодовуємо птахів», «Саджаємо дерева» .

Хід завдання:

Діти відповідають на запитання:

(Питання-відповідь)

Чи можна розоряти пташині гнізда?

Чи можна розоряти мурашники?

Чи можна забирати з лісу додому тварин?

Чи можна ловити метеликів?

Як себе треба вести в лісі, чи можна кричати?

Магістр екології:

– Ось тепер я бачу всі готові. Отримуйте свою карту і символи юних екологів. Удачі вам в дорозі!

Після виконання завдання діти отримують емблеми своєї команди, мапу руху по екологічній стежині, для виконання наступних завдань. Орієнтиром руху для команди є зелені стрілки.

Команда отримала карту з назвою зупинок: стань природі другом, аптека доброго дня, еколабораторія «Води», золоті розсипи смітників.

Вихователь: Маршрут обраний, правила відомі, можна вирушати в дорогу. Разом ми впораємось з усіма труднощами!

Зупинка №1 «Стань природі другом»

Зустрічає дітей Тітонька Сова.

– Вітаю вас, діти! Чи знаєте, як мене звати?

Діти: відповідь дітей

Тітонька Сова: А куди ви прямуєте?

Діти: Ми шукаємо пазл для того, щоб зібрати картину.

Тітонька Сова: Пазл у мене є, але просто так його я не віддам. Спочатку покажіть, що вмієте, знаєте, які ви тямущі та спритні.

Я загадувати загадки майстриня, якщо відгадаєте їх, то віддам вам те, що ви шукаєте.

Дати відповіді на загадки.

Загадки для команди

1. Сам вечірньої години
Заховався в кущ малини.
Та на дуду голосну
Грає пісню чарівну.
(Соловей)

2. Уночі гуляє,
А вдень спочиває,
Має круглі очі,
Бачить серед ночі.
(Сова)

3. Дзьоб міцний і гарні крила,
Чорний хвіст, свитка сіра,
Чи присяде, чи летить, –
«Кар, кар, кар!» – усе кричить.
(Ворона)

4. Білосніжна, гарна птиця,
Дім будує на водиці,
Дуже схожа на гусей,
Обережна до людей!
(Лебідь)

5. Хто це у садку стрекоче,
Всі новини знати хоче?
Це хитренька, білобока,
З чорним хвостиком ...
(Сорока)

6. Хто гнізда свого не має,
Яйця іншим підкладає,
А у лісі в холодку
Все кує, мудруля,
Хто вона?
(Зозуля)

З цим завданням ви впорались. А зараз я буду вас заплутувати (Сова робить все навпаки, щоб заплутати дітей)

- Карасі в річці живуть?(плескати)
- На сосні гриби ростуть?(тупає)
- Тепла погода взимку?(тупає)
- Ніч пройде-настане день?(плескати)
- Заєць з вовком міцно дружить?(тупає)
-

Молодці! І з цим завданням впорались.

А зараз останнє завдання «Вгадай явища природи»

По черзі звучить фонограма: (дощу, грози, шторму).
Час на обдумування 1-3 секунди.

Тітонька Сова: Молодці діти! Отримуйте пазл.

Діти розглядають карту і визначають, що треба йти на зупинку №2.

Зупинка №2 «Аптека доброго дня»

Діти вітаються.

Аптекарь: Хто ви такі і чого до мене завітали? (відповіді дітей)

Аптекарь: Я вам допоможу знайти пазл, якщо виконаєте мої завдання.

Хід завдання:

Сьогодні ми поговоримо про чудодійні властивості рослин. Ви зустрічаєте їх часто у лісі, на полі, на підвіконні, але навіть не замислюєтесь, що у вас під ногами справжній скарб. І цей скарб – лікарські рослини. Люди ще в далеку давнину помітили, що в багатьох рослин прихована цілюща сила, тому почали використовувати їх для лікування хвороб. Так почала розвиватися народна медицина. Ці рослини полегшували страждання хворих. Ми повинні знати не лише лікарські рослини, але й вміти користуватись ними. Найбільше рослин досягає влітку, а потрапити в іншу пору року нам допоможе усний журнал

“ АПТЕКА ДОБРОГО ДНЯ” (назва журналу записана на дошці).

Але, перш, ніж перегорнути першу сторінку, вивчимо нові слова : вітаміни, ліки, лікувальні , властивості, аптека.

А зараз давайте згадаємо, які лікарські рослини, вам відомі?

Технологія “Мікрофон”

Коли ви хворіли, мама готувала вам чай.

Чай з м'яти - корисний при шлункових хворобах.

Чай з малини - протизастудний напій.

Чай з варення смородини – багатий на вітаміни.

Чай з липи - корисний при інфекційних захворюваннях.

Чай з шипшини, калини – ліки від застуди, кашлю.

Демонстрація ілюстрацій із зображенням рослин
(подорожник, кульбаба, липа, конвалія, звіробій, барвінок, календула).

1. Подорожник.

Надзвичайно цінна лікарська рослина. Його можна побачити і при дорозі, і на подвір'ї, і в саду, і на городі. Люди використовують подорожник для загоєння ран. Якщо прикласти його до хворого місця, то на наступний день біль зникає.

2. Звіробій .

Ці ліки, як кажуть в народі, від 99 хвороб. Настоя звіробою вживають для збудження апетиту, від ангіни, грипу, головного болю, ревматизму.

3. Конвалія.

Усі люблять конвалію за її красу і аромат. Але мало хто знає, що це також лікарська рослина . Її застосовують при лікуванні серцевих хвороб.

4. Барвінок .

Листя цієї рослини не в'яне, ні влітку, ні взимку. Барвінком прикрашають святковий стіл, із нього плетуть весільні віночки. Відвар барвінку п'ють від застуди, а ще ним лікують хвороби шкіри.

5. Ромашка.

В скромної біленької ромашки теж є чому повчитись . Квіти ромашки кладуть у настої, застосовують у косметичі і парфумерії.

6. Календула.

Настоянки календули використовують для полоскання горла.

Аптекарь:

- Переходимо до екологічної вікторини.

«Екологічна вікторина»

1. Який кущ є символом українського народу і водночас лікарською рослиною?

(Калина)

2. Яке дерево-лікар дало назву літньому місяцеві?

(Липа)

3. Яке дерево застосовується в народній медицині повністю?

(Сосна)

4. Яке дерево, найбільш оспіване Т.Г.Шевченком, є символом України та оберегом рідного дому, має великі лікувальні властивості?

(Верба)

5. Яке білокоре дерево найраніше розпочинає весняний сокорух?

(Береза)

6. Яке дерево має лікувальні властивості, його плоди схожі на гриби?

(Дуб)

7. Яку рослину використовують для полоскання горла?

(Календула)

Завдання «Маленькі дослідники»

Мета: вчити дітей проводити досліди з продуктами харчування, робити висновок про шкідливу та корисну їжу.

Обладнання: стакан із газованим солодким напоєм, чистий стакан, ватний тампон, серветка, склянка з прозорою водою.

Дослід №1 « Газовані напої»

В один пластиковий стаканчик налити солодкий газований напій, а в інший покласти ватний тампон. Налити напій крізь ватний тампон.

Запитання до дітей: Що ви бачите, чому відбулись такі зміни?

(Відповідь: тампон став жовтим, червоним, зеленим, залежно від кольору напою. Його пофарбував хімічний барвник, що є причиною різних хвороб людини: нудота, біль у животі, алергія тощо. До того ж, у такі напої додають кислоту, ароматизатор, вуглекислий газ, що теж шкодять нашому організму, їх ми не можемо побачити, але відчуваємо на смак).

Висновок: газовані напої шкідливі для нашого організму.

А зараз поговоримо про корисні напої (відповіді дітей), а тепер для вас сюрприз..... смачний і корисний малиновий коктейль.

«Малиновий коктейль»

(діти допомагають)

240 гр. – молока, 140 гр. – малинового варення

200 гр. – морозива.

Молоко, варення та морозиво збивати міксером до утворення пишної маси. Готовий коктейль розлити.

Ви дізнались багато цікавої інформації про лікарські рослини. Це вони піклуються про нас і наше здоров'я, а ми повинні подбати про їх збереження.

Отримують пазл.

Вихователь:

“Молодці, діти! Ось вам пазл!”

Карту розглядають і визначають, що треба йти на зупинку №3)

Зупинка №3 Еколабораторія «Води»

Вчений: Здрастуйте діти! Я вчений лабораторії «ВОДА»

Хто ви такі і чого до мене завітали? (відповіді дітей)

Вчений: Я вам допоможу знайти пазл, якщо виконаєте мої завдання.

Дослід № 1 «Чиста вода не має кольору».

Чому для мешканців річки недобре живеться у брудній воді?

Спробуємо очистити воду.

Дослід № 2 «Очищення води за допомогою вати і піску».

На столі дві скляночки. Одна з водою, зафарбованою чорнилом, інша пуста.

Пропустити воду з чорнилом через лійку, заповнену ватою та піском.

Що сталося?

Чи змінилася вода?

Якого кольору стала вата.

Який висновок можна зробити? (Вата з піском звичайно очищає воду, але недостатньо).

Вихователь: Чи зможемо ми таким чином очистити воду в річці? Спробуємо наступний метод.

Дослід № 3 «Очищення води за допомогою активованого вугілля».

В склянку з водою, зафарбованою чорнилом всипати активоване вугілля та добре перемішати.

Що сталося?

Чи змінилася вода?

Якого кольору стала вода.

Який висновок можна зробити? (Вугілля добре очищає воду).

Вихователь: Чи зможемо ми таким чином очистити воду в річці? Діти, перед нами два фільтри. Що потрібно покласти в середину, щоб очистити річку? Так, активоване вугілля. Рибко, наші дітки підготували тобі фільтри для очищення води. Їх потрібно покласти у річку і водичка очиститься.

Зупинка №4 Золоті розсипи смітників.

Діти потрапили на смітник, роздивляються.

- Фу, як тут страшно і не гарно.

- Скільки сміття?

- Який сморід, хто це насмітив?

(звучить таємнича, страшна музика, з'являється Купа Сміття, та радіє сміттю)

Купа сміття: Ах, яка краса? Скільки сміття! (збирає сміття)

Купа сміття: (помітивши дітей, кричить)

– Навіщо завітали, діти?» (Діти відповідають)

–

Є в мене цей пазл, але він загубився серед цього сміття. Хотіла вам його віддати, але тепер не можу його знайти.

Вихователь: Що ж ми тепер будемо робити? (відповідь дітей)

Купа сміття: Ще трохи і я стану великою, захоплю весь світ і всі будуть служити мені. Всі ви скоро будете жити на сміттевій купі. ХА-ХА-ХА!

Діти: Ми не хочемо жити на сміттевій купі!

Купа Сміття: Так гарно жити тут! Запрошую познайомитись зі своєю Корівонькою.

(Перегляд мультфільма на екологічну тему)

Вихователь: Так що ж нам робити?

Вторинна переробка сміття. Поробки зі сміття.

Діти:

– Правильно, давайте зберемо все сміття.

Купа Сміття: Ні, не віддам! Я без сміття пропаду і не зможу завоювати весь світ! (Діти сортують сміття по спеціальним сміттевим бакам, Купа Сміття їм заважає). Діти обіцяють перетворити Купу Сміття в Фею Ідею, прибравши сміття на галявинці.

З'являється Фея Ідея

Щоб був порядок на Землі потрібно всім навчитися сортувати сміття.

Фея Ідея: «Молодці, ось вам останній пазл» (розглядають і з'ясовують, що вже є чотири пазла і можна повертатися, завдання Магістра Екології виконано).

Діти повертаються до музичного залу.

Вихователь: Дорогі діти, ви сьогодні дружно попрацювали. В результаті вийшла з пазлів наша чудова планета. Подивіться, якою красивою, життєрадісною стала планета Земля! Спробуємо зробити все, щоб вона стала такою в реальному житті. Ми – рятівники і охоронці нашого величезного будинку під назвою «Земля». Світ у наших руках.

Заходить Магістр екологічних наук:

- Усіх вас вітаю, ось і кінець вашої подорожі.

Нам треба прийняти в лави юних екологів дітей старшої групи.

Вони показали себе сьогодні, як справжні захисники природи.

Діти старшої групи кажуть клятву еколога-дошкільнят:

Клянуся завжди захищати братів наших менших,

Клянуся берегти рослини, висаджувати дерева та доглядати за ними.

Клянуся берегти водойми від забруднення.

Клянуся прибирати за собою сміття завжди і всюди.

Клянуся піклуватися про природу, тварин і рослини.

Клянуся! Клянуся! Клянуся!

Тому я з гордістю приймаю вас до екологічної академії та нагороджую медалями «Юні екологи».

Звучить музика. Нагородження дітей.

Магістр екології: Сьогодні ви проявили свою кмітливість, показали свої знання, старання. Я впевнена, що ви і надалі будете оберігати та шанувати природу. Тож піклуйтеся про «братів наших менших» та завжди будьте природі друзями.

Вихователь: Так, головне завдання усього людства – зберегти наш спільний дім – нашу планету Земля. Планету, що належить нам з вами, а також усьому живому, що мешкає на ній.

Діти ось і підійшов до кінця наш екологічний Квест.

Підсумок

Учасникам гри довелося чимало попрацювати – розгадувати складні завдання, відгадувати загадки про рослинний і тваринний світ, збирати пазли, просуваючись від однієї станції до іншої. За успішне виконання завдань на кожній станції гри діти отримували пазл.

Цілий день веселощів, азарту, гарного спортивного настрою, духу співпереживання, лідерства, перемоги – ось результат гри-подорожі екологічного квесту «Юні екологи».

Завідуюча: Вітаємо всіх переможців і сподіваємося, що не тільки учасники екологічного квесту «Юні екологи», але і всі люди на планеті Земля будуть жити, дотримуючись законів природи!

Зараз проведемо флешмоб, присвячений екологічному квесту

А закінчити наш квест хочеться рядками з вірша Михайла Дудіна «Бережіть Землю! Бережіть! »...

Подорож до Матінки - Природи.

Для дітей старшої групи (6-й рік життя).

(План-конспект у вигляді квесту)

Категорія: Дошкільна освіта.

Мета: ознайомити дітей з різноманіттям природи, в цікавій ігровій спонукати до спостережливості та аналізу; привернути увагу до необхідності шанобливого ставлення до всього, що нас оточує, дотримуватись правил поведінки у спілкуванні з природою нетерпиме ставлення до людей, які завдають шкоди природі. Формувати у дошкільників екологічну культуру, сприяти виробленню активної життєвої позиції. Виховувати наполегливе прагнення до активної охорони навколишнього середовища.

Обладнання: мапа маршруту дітей, матеріали для дидактичних ігор, екологічні знаки, сигнальні картки, основа макету лісу, природні матеріали, музичний супровід.

Хід заняття.

– Діти, сьогодні ми вирушимо з вами в цікаву і пізнавальну подорож до Матінки-Природи, де нас чекають цікаві завдання та захоплюючі ігри. Ми повинні діяти однією злагодженою командою, рухатися будемо по вказаних маршрутах.

Час у похід нам вирушати --
Грибочки, зіллячко збирати.
Траплятимуться й перешкоди...
Готові? Почнемо пригоди?

– Діти: -Так.

Розминка

Щоби шлях важкий здолати,
Треба м'язи розім'яти.
Потренуймо наші ноги -
Хай звикають до дороги.

(Діти крокують на місці).

Вище ноги піднімайте --

На мурах не наступайте!

(Йдуть з високим підніманням ніг).

Гілочок побережіться --

Навприсядки опустіться.

(Ідуть у напівприсяді, руки на поясі).

А тепер на місті біг.

Добра вправа це для ніг.

(Біжать у середньому темпі).

Що ж, продовжимо розминку -

Пострибаймо по купинках.

(Стрибки з ноги на ногу й на двох водночас).

У подорож вирушаємо,

Крок у крок ступаємо.

Що в дорозі нас чекає?

Ще цього не знаємо.

(О.Дмитрієва)

- Розім'ялися? А тепер повторимо правила поведінки в природі.

■ Перш ніж рушити в дорогу,

Друже, пам'ятай:

Правила тут необхідні.

Їх не забувай!

■ Йди уважно й обережно

і не поспішай.

Ні тваринам, ні комахам

ти не заважай.

■ Не ламай гілля знічев'я,

Квітів не зривай.

Всі вони – й квітки й дерева --

Прикрашають край.

■ Без підтримки і поради

Друзів не лишай.

разом ми -- одна команда,

Твердо пам'ятай!

(І.Шамшура)

Зупинка 1. « Коли це буває? »

(Загадки про пори року, природні явища).

Дидактична гра «Що не так?» (Настала весна. Задзюрчали веселі струмочки. Птахи відлетіли в теплі краї і т.п.).

Дидактична гра « Знайди лікарські рослини ».

(Збір сухого листя, моху, хвої).

Зупинка 2. «Дерева».

Дидактичні ігри: « Назви складові частини дерева »; «З якого дерева плід?»

Розкажіть, що дають дерева лісовим мешканцям?

Назвіть, чим відрізняється дерево від куща.

Розглянути кущ калини, її плоди.

Українська народна гра «Ой єсть в лузі калина».

(Збір сухих гілочок, корінців).

Зупинка 3. «Пташина».

Дидактичні ігри: «Птахи зимуючі – перелітні»; «Склади птаха з частин»; «Хто зайвий?»; «Допоможи птахам знайти своє житло».

(Збір шишок, лісових ягід).

Зупинка 4. «Тварини».

Дидактичні ігри: «Хто зайвий?»; «Чиї це сліди?»; «Де чие житло?»; Знайди окремі ланки «харчового ланцюжка» в лісі.

(Усі завдання діти виконують підгрупами).

Зупинка 5. «Поведінка в природі».

(Розгляд ілюстрацій негативної поведінки дітей в природі та позначення дій відповідними екологічними знаками; словесна гра «Так – Ні» (вихователь називає дію, а діти сигнальною карткою зеленого кольору – показують «так», червоною – «ні»).

Запитання до гри:

- Садити дерева.
- Стріляти у птаха.
- Розвішувати годівниці.
- Руйнувати гнізда птахів.
- Вирубувати ліси.
- Викидати сміття в лісі.
- Розчищати ліс від чагарників, сухих дерев.
- Рвати з корінням квіти, гриби.
- Гасити багаття.

Ось і закінчилася наша подорож. Ми успішно виконали усі завдання і зібрали цілий кошик природного матеріалу. А знаєте навіщо? Давайте зробимо макет лісу, де долівку вистелимо мохом, сухим листям. «Посадимо» дерева, кущі, гриби, ягоди. Зробимо макети мурашника, гнізд птахів, а екологічними знаками покажемо іншим діткам, як себе поводити в лісі, в поході. Цей макет лісу ми поставимо в вестибюлі, де з ним ознайомляться діти інших груп.

Конспект заняття із впровадженням освіти для сталого розвитку на тему: «Допомога Паперовій Країні»

Мета: формувати уявлення про значення дерев у житті людини, дати уявлення про різноманітність паперу, закріпити знання про його властивості, формувати турботливе ставлення до природи через дбайливе ставлення до дерев; розвивати увагу, пізнавальну активність дітей; виховувати допитливість, ощадливість.

Хід заняття:

Діти, погляньте, хто у нас сьогодні в гостях?! Це ж Паперова Фея з Паперової Країни. У цій країні все зроблене з паперу: будинки, одяг і транспорт. Вона прийшла не з пустими руками, а з чарівною скринькою.

Скринька відчуттів

Я пропоную вам на дотик дізнатися, що саме лежить у цій скриньці?

Газета, журнал, книга. Подивіться уважно на ці предмети. Поміркуйте з чого вони виготовлені? З паперу.

Давайте разом з вами згадаємо як ж саме виготовляють папір? Про це ми можемо дізнатися в нашому «Музеї паперової іграшки».

Перед тим як дізнатися як виготовляють папір сьогодні ми розглянемо картинки і розберемося якою є історія паперу. Спочатку в прадавніх людей зовсім не було паперу і вони використовували: скеля, глиняна дощечка, береста, папірус, папір. А щоб дізнатися про те як виготовляють папір сьогодні я пропоную вам переглянути мультфільм. (Уривок з мультфільму «Фіксики – Папір»). Отже з чого виготовляють папір? Сировиною для виготовлення паперу є деревина.

А тепер подумайте чи може в нашому світі все бути зробленим із паперу? Чи можуть бути паперові будинки? Чому? А чому люди не роблять паперовий одяг? Меблі? Транспорт? Будинки виготовляють із цегли, меблі з дерева, одяг шують з тканини, а транспорт з металу. Тому що, ці матеріали міцні надійні. А чи міцний папір зараз з вами перевіримо. Проведемо декілька дослідів із папером. Спробуйте зім'яти папір. Легко це зробити? А спробуйте зім'яти стіл за яким ви сидите. Вийшло? Дерево міцне. Папір – ні.

Спробуйте розірвати папір. Легко? А зможете розірвати рушник?

Покладіть листочки паперу у воду спробуйте взяти їх руками. Що сталося?

Ви звернули увагу ще один папір зім'яти легко а інший важко.

Покажіть шматочки паперу які легко зім'яли.

Візьміть будь ласка грудочку цього паперу і покладіть перед собою. Я пропоную трішечки перепочити і по вправляти наші легені.

На грудочку дуй легенько

Рухатиметься тихенько

На грудочку дуй сильніше

Побіжить вона веселіший

Діти погляньте паперова фея підготувала для нас **загадкові картинки**.

Пропоную разом їх розглянути. Що ви бачите на першій картинці про що вона нам розповідає таке поведження з папером правильним? Чому? Чим відрізняються дії дітей на другій картинці? Як діти використовують папір зі старих газет? Як інакше можна використати старі газети?

Отже ми з вами розглянувши дані картинки можемо сказати, що тепер я буду... (Відповіді дітей).

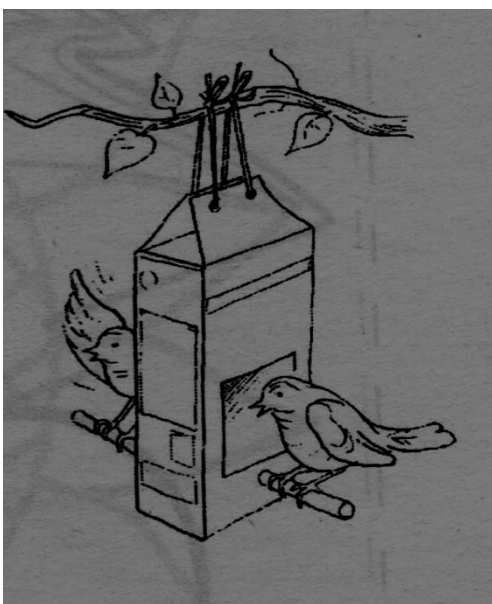
Ви чуєте, хтось плаче – це ж паперова фея! Як ви гадаєте, чому вона засмутилася? Вона мені сказала що дуже засмучена, бо в її паперовій країні залишилось дуже мало паперу і вона не хоче, щоб люди вирубували дерева для його виготовлення. Не засмучуйся! Ми з дітками обов'язково щось придумаємо! Ми спробуємо розвеселити нашу гостю, пограємо в дуже веселу гру разом з феєю.

Гра називається **«Паперове – не паперове»**. Коли я буду називати паперовий предмет діткам необхідно плескати в долоні, а коли я буду називати не паперовий предмет діткам необхідно присідати: газета, стіл, килим, книга, тарілка, альбом. Сподобалась вам гра? Паперовій Феї стало трішечки веселіше. Давайте разом з вами підготуємо для нашої гості сюрприз, а заодно зробимо одну добру справу врятуємо одне велике дерево. Знаєте що це буде? Ми виготовимо папір власноруч із макулатури. Макулатура – це той папір який вже був використаний але що це? Папір для нашого сюрпризу перемішалися з пластиком

та склом нам терміново Треба його відсортувати.

Дидактична гра «Посортуй сміття».

Ось ми відсортувати нащо макулатуру. У нас тут змальовані аркуші паперу старі газети. Нам необхідно залити водою нашу макулатуру додати дві столові ложки крохмалю одну столову ложку ПВА цю масу необхідно збити блендером. Ложками розподіляємо по формам. Залишаємо сохнути. Погляньте які ми молодці виготовили папір і при цьому не постраждала жодне дерево. Яка весела стала наша паперова фея. Перед тим як подарувати їй цей папір Давайте його прикрасимо квітами. Зараз ми з вами вручемо папір паперові Феї. Тепер ви можете принести мені ваші книжечки добрих справ. За вашу добру справу фея нагородила вас чарівними наліпками.

Дидактична гра «Збережи нас»

Мета: закріпити знання про тварин, їхній спосіб життя, харчування; розвивати дрібну моторику пальців рук, увагу, мислення; викликати бажання турбуватися про них; формувати гуманне ставлення до тварин.

Обладнання: тварини — іграшки, виготовлені з покидькового матеріалу (кришки), кружечки-оцінки за відповіді дітей.

Хід гри Педагог показує іграшку — тварину й запитує: «Хто це, де живе, що їсть?». За правильну відповідь роздає кружечок-оцінку. У кінці підраховуються кружечки в кожній дитини. Ставить запитання: «Як би ви могли

допомогти тваринам, особливо взимку?». Дитина, яка дала відповідь, отримує додаткову фішку — бал. Хто зібрав найбільше балів, отримує перемогу.

Ускладнення: вихователь пропонує дітям створити хатинки для звірів із покидькового матеріалу.

Дидактична гра «Народні символи»

Мета: формувати уявлення про природу рідного краю, зокрема золоту квітку сонях як народний символ нашої держави; продовжувати ознайомлювати дітей із прекрасним, яке приховано у звичайних речах, що нас оточують (пластикові кришки); розвивати дрібну моторику пальців рук, уміння й бажання перетворювати їх на корисні речі; закріпити основні кольори; розвивати фантазію, уяву, творчість.

Попередня робота: збирання покидькового матеріалу (пластикові кришки).

Обладнання: пластикові кришки, ескіз соняха.

Хід гри Вихователь пропонує розглянути зображення народних символів України та назвати їх.

Після чого обирають символ, що сподобався найбільше, та разом із вихователем викладають його за поданим ескізом.

Ускладнення: вихователь пропонує кожній дитині індивідуально викласти народний символ із покидькового матеріалу.

Дидактична гра «Створи картинку»

Мета: удосконалювати вміння створювати сюжет або композицію, використовуючи вс площу аркуша, з обрізків кольорового картону; розвивати творчу уяву, фантазію; виховувати ошадливе ставлення до паперу.

Обладнання: аркуші паперу формату А4, оздоблені рамкою, обрізки паперу у файлах (дібра: за змістом), велика картина для зразка, виготовлена з обрізків журналів, обрізки з журналів.

Хід гри

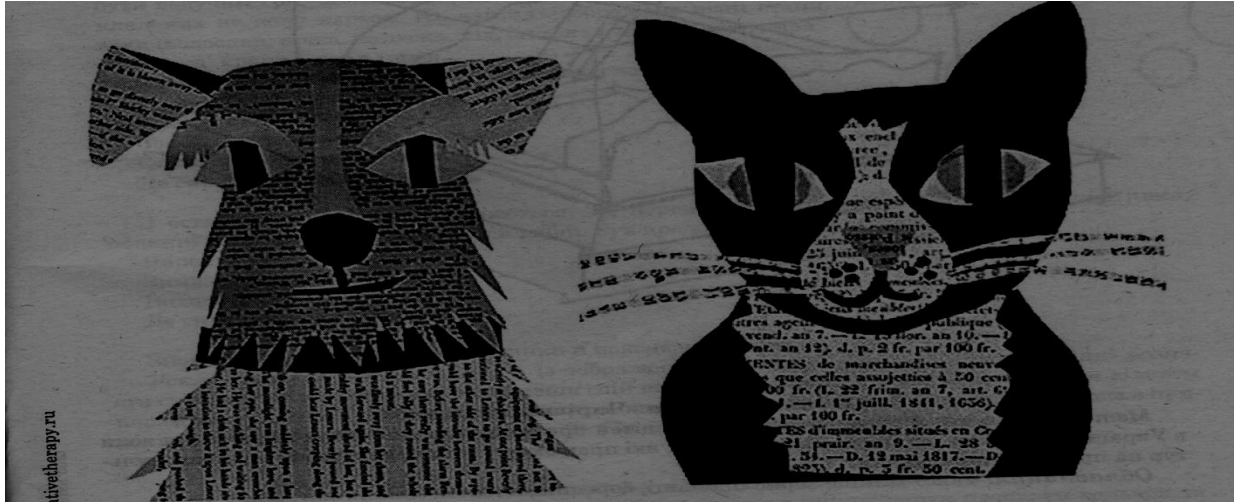
Вихователь повідомляє дітям, що під час роботи з папером залишилось багато обрізків, я І можна ще використати.

Діти розглядають зібрані обрізки, фантазують на тему «На що схоже?» (метод ТРВЗ).

Вихователь роздає аркуші з рамками для створення на них сюжету або композиції, обрізи у файлах.

Діти створюють картину, викладаючи самостійно на них обрізки.

Ускладнення: створити картину на вільну тему.

Дидактична гра «Водиця-чарівниця»

Мета: формувати знання дітей про використання водних ресурсів із метою вироблення електроенергії; поглибити уявлення про те, що забруднення водойм шкідливо впливає на кругообіг води у природі, виникнення повені; привчати до бережного ставлення до водойм і раціонального використання електроенергії; розвивати допитливість, спостережливість; виховувати бажання не забруднювати водойми.

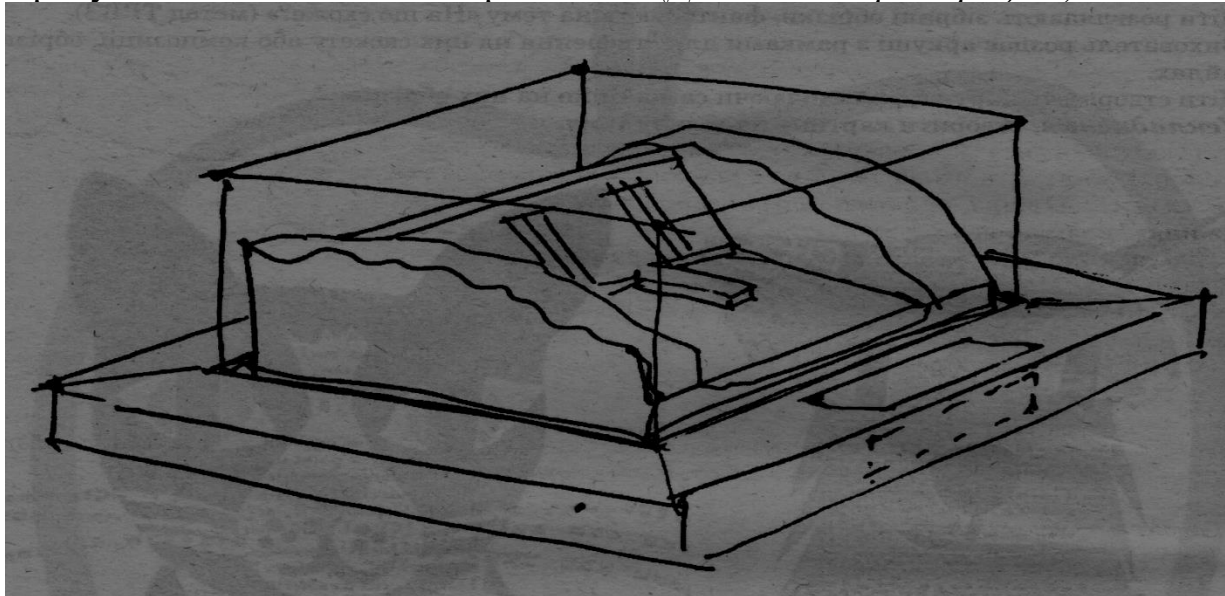
Обладнання: макет електростанції, предметні й сюжетні картинки, сміттєві відходи, фільтр.

Хід гри Вихователь повідомляє про ситуацію, коли не стало світла. Відбувається уявна подорож до електростанції. Вирішення проблемної ситуації. Трапилося лихо: засмітилися фільтри, надходить повінь. Вихователь пропонує вирішення проблеми: почистити фільтри. Діти прибирають сміття і складають його до сміттєвих пакетів.

Вихователь пропонує зробити комплімент чистій воді (*прозора, чиста, сяюча, світла*).

Ускладнення: дібрати спільнокореневі слова. — Електрика. (*Електричний, електростанція, електричка*.) — Вода. (*Водний, водяна, водичка, водяний*.)

Придумати дієслова. — Електростанція. (*Дає світло, гріє, працює*.)

Дидактична гра «Капітошка»

Мета: уточнити й розширити уявлення дітей про сніг; допомогти дітям зрозуміти, чому в разі зміни температури сніг змінює свої властивості; розвивати мислення й інтерес до зимових явищ, до неживої природи; виховувати бережне ставлення до ресурсів природи.

Попередня робота: бесіда про зиму та зимові явища.

Дослід: властивості снігу.

Обладнання: картки із зображенням різних станів води (водоспад, річка, калюжа, лід, снігопад, хмара, дощ, пара, сніжинка, крапля, град), чотири картки із зображенням чотирьох пір року.

Хід гри Діти вибирають одну дитину — Капітошку, який має бути ведучим гри, ідуть хороводом за ведучим навколо розкладених по колу карток. На картках зображено різні стани води (водоспад, річка, калюжа, лід, снігопад, хмара, дощ, пара, сніжинка, крапля, град тощо).

Під час руху по колу вимовляються такі слова:

Ось і настало літо. Сонце яскравіше засвітило, Стало спекотніше припикати, Де сніжинку нам шукати?

З останнім словом усі зупиняються. Ті, перед ким розташовуються потрібні картинки, повинні їх підняти й пояснити свій вибір.

Рух продовжується зі словами: ***Нарешті прийшла зима: Зима, завірюха, холод.***

Виходьте погуляти. Де сніжинку нам шукати?

Знову вибирають потрібні картинки й пояснюють вибір.

Ускладнення: лежать 4 обручі із зображенням чотирьох пір року. Діти повинні рознести свої картки за обручами, пояснивши свій вибір. Деякі картки можуть відповідати кільком порам року. Висновок роблять, виходячи з відповіді на запитання: «У яку пору року вода в природі може перебувати у твердому стані?». (*Зима, рання весна, пізня осінь.*)

Дидактична гра «Здмухни метелика»

Мета: закріпити уявлення дітей про квіти весняного циклу; учити називати кольори та їх відтінки; формувати в дітей правильність мовленнєвого дихання; сприяти розвитку голосу; розвивати глибокий вдих; удосконалювати вміння дітей берегти ресурси (*вторинне використання*).

Попередня робота: збір дисків.

Обладнання: компакт-диски.

Хід гри Вихователь пропонує дітям розглянути квіти, зображені на дисках.

Вихователь читає вірш:

Я біжу, біжу по гаю,

Я метелика впіймаю.

А метелик не схотів, Геть від мене полетів.

Полетів він на лужок, Заховався між квіток.

Я іду, іду, іду — Метелика не знайду.

Діти саджають метелика на квіточку і здмухують його.

Ускладнення: дібрати метелика за кольором квіточки.

Інформаційна скринька для батьків

Пам'ятка для батьків

Народження індивіда характеризується відсутністю будь – яких знань, умінь та навичок. Це немічна та беззахисна «істота». Вона не розуміє, що навколо відбувається. Але у її генах лежить «замок», переданий спадково, який необхідно відкрити та розвинути розумну, вольову, рішучу особистість. Це можна зробити лише завдяки цілеспрямованому впливі на процес навчання та виховання. І тому саме освіта є ключем до розвитку особистості.

Освіта для сталого розвитку для дітей дошкільного віку вже стартує в Україні і вона має бути визначена серйозним педагогічним завданням сучасності.

Нашим дітям потрібно допомогти зрозуміти, що є межа такої бездумної експлуатації ресурсів, і що якщо почати діяти зараз, у нас ще є надія. І діяти необхідно не лише заради нашого спільного майбутнього, але й заради нашого фізичного здоров'я. Соціологи довели : якщо діти отримують знання і поради з проблем і можливостей їхнього розв'язання, вони, найімовірніше, дивитимуться в майбутнє з оптимізмом , ніж діти, що мають про них непевне уявлення. Таким чином, освіта для сталого розвитку тісно пов'язана з життям молодих людей та їхнім майбутнім, а отже, повинна стати одним з пріоритетів країни.

Програма «Дошкільнятам - освіта для сталого для сталого розвитку» вчить дітей виконувати елементарні дії: вітатися, прощатися, просити про допомогу, вчитися ресурсозберезувальним навичкам. Програма залучає дітей в ігровій

формі до виконання і повторення дій, які дозволяють бути комунікативними, екодружніми, здоровими та впевненими в собі.

Велике значення у освітньому процесі займають не лише освітні заклади, а й сім'я. Важливість полягає в тому, що батьки є зразком для наслідування не лише маленьких дітей, а й юнацтва і т.д. В деяких випадках діти роблять все те, що їм сказали батьки. Тому важливо підвищити інформативну діяльність про стійкий розвиток. В наші дні люди середнього віку майже не розуміють, що таке стійкий розвиток і для чого він.

Поради батькам:

1. Прислухайтесь до порад вихователя щодо формування у дошкільників мотивації до дій і моделей поведінки ,орієнтованих на сталий стиль життя. Зокрема розвиток і формування у дітей ресурсозбереження, ефективного спілкування та гармонійних стосунків з навколишнім.
2. Щодня запитуйте в дитини, що вони вчили в садочку , які дії виконували.
3. Навчати слід не того, що може сама дитина, а того, що вона опановує за допомогою дорослого.
4. Оцінюйте кожну самостійну справу дитини позитивно.
5. Намагайтеся помітити позитивні зміни в дитині і не забудьте похвалити її, навіть якщо ці зміни незначні.
6. Намагайтеся вчити дитину, як виправити негарний вчинок.
7. Залишайте дитину на самоті й дозволяйте займатися своїми справами. Пам'ятайте: "Якщо ви хочете своїй дитині добра, навчіть її обходитися без вас"
8. Надавайте дитині можливість у виявленні турботи.
9. Допомагайте дитині будувати її плани та приймати рішення.
10. Допомагайте дитині нормально спілкуватися з дітьми, запрошуйте дітей до своєї оселі.
11. Привчайте дитину самостійно мислити.

12. Уважно ставтеся до потреб дитини.
13. Щодня знаходьте час, щоб побути з дитиною наодинці.
14. Дозволяйте дитині брати участь у плануванні сімейного бюджету.
15. Ніколи не сваріть дитину за невміння та помилки.
15. Хваліть дитину за навчальну ініціативу.
17. Учíte дитину вільно спілкуватися з дорослими.
18. Спонукайте дитину вчитися вирішувати проблеми самостійно.
19. Допмагайте дитині бути особистістю.
20. Пам'ятайте, що ви навчаєте дитину на власному прикладі.

Дії, які мають опанувати дошкільники у процесі опрацювання курсу «Дошкільнятам-освіта для сталого розвитку»:

- 1) покращенні стосунків між людьми;
- 2) підтримці морального і психологічного клімату у групі;
- 3) розумному споживанні енергії та води;
- 4) зменшенні марних витрат сировини;
- 5) зменшенні кількості відходів;
- 6) зміцненні власного здоров'я тощо.

І на кінець можна сказати, що освіта є основною, рушійною силою для розвитку, в тому числі стійкого, екологічного та економічно-збалансованого.

Пам'ятка для батьків

Навчимо дітей піклуватися про планету

Формуючи знання дітей про навколишнє середовище, слід зауважити, що життя і здоров'я людини залежить від довкілля. Малюки повинні передбачати позитивні та негативні наслідки втручання в природу.

Навчити дитину піклуватися про нашу планету — першорядне завдання для всіх батьків, які хочуть, щоб їхні діти вирости свідомими та здоровими.

Кожен день діти пізнають світ, досліджують природу та її таємниці. Діти дуже допитливі й охоче цікавляться всім новим — все це допоможе батькам розповісти й показати, як піклуватися про нашу планету.

Запропонуйте малюкам піклуватися про Землю разом, розповідаючи про важливість тих чи інших дій. Знання, навички та звички, отримані від батьків, дуже важливі для дитини і будуть відігравати важливу роль протягом усього її життя.

1. Ходити до магазину з еко-сумкою.
Щоразу, роблячи покупки в магазині, ми приносимо додому десятки одноразових поліетиленових пакетів. Покажіть дитині, що пакети можна замінити стильним рюкзаком, тканинним мішечком, плетеною сумкою-сіточкою або еко-сумкою, які не тільки практичніші, але і не будуть шкодити довкіллю .

2. Брати тару із собою У багатьох магазинах і на ринках можна купити продукти «на вагу» — екологічніше, і економніше. Купуйте менше розфасованих товарів: 33% того, що ми викидаємо на звалища — це упаковка. Йдучи за покупками, беріть з собою судочки, контейнери для їжі.

3. Обирати не пластикову тару, а скляну. Після використання скло і пластик можна здати до пунктів прийому відходів на переробку. Але скляну тару легше переробити, крім цього, пластик часто містить шкідливі речовини.

4. Сортиувати сміття. Розкажіть дітям, чому важливо навчитися сортувати сміття і здавати його на переробку до пунктів прийому вторсировини. Навчити дитину відрізняти один матеріал від іншого допоможе цікава гра «Сортуємо сміття»

5. Дивитися повчальні мультфільми про природу та екологію. Дивіться підбірку найкращих екомультфільмів, що змінюють погляд на світ.

6. Вирощувати кімнатні рослини. Рослини потрібні не тільки для прикрашання інтер'єру, але і для очищення повітря і збагачення його киснем. Підберіть рослини, які найкраще очищують повітря в кімнаті. Вирощування та доглядання за рослинами — захопливе і корисне заняття як для дітей, так і для дорослих.

7. Економити воду. Розкажіть дитині, як важлива вода для життя і чому її потрібно економити. Навчіть дітей вимикати воду, коли вони чистять зуби. Це стосується і миття посуду: багато дій у роботі по дому в цьому процесі не вимагають постійного потоку води.

8. Вимикати світло Розповісти дошкільнятам про електрику, де вона «живе», як потрапляє в будинки і використовується людиною, про необхідність енергозбереження. Виходячи з кімнати, не забувайте вимикати світло.

9. **Не викидати небезпечне сміття в загальний смітник.** Розкажіть дитині, чому не можна викидати батарейки, акумулятори та подібні токсичні речі, і де їх можна утилізувати.

10. **Брати багаторазову еко-пляшку з собою.** Такі пляшки зроблені з більш міцних і екологічно чистих матеріалів і прослужать набагато довше.

11. **Використовувати харчові відходи з користю.** Якщо у вас є город або сад, організуйте ділянку для приготування компосту — натурального органічного добрива для рослин з харчових відходів. Розкажіть дітям про простий і корисний спосіб переробки залишків овочів, фруктів, зелені .

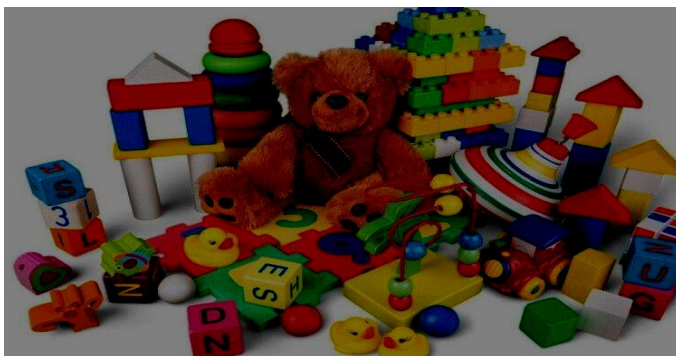
12. Використовувати обидві сторони паперу. Кожен лист має дві сторони, і в більшості випадків не буде проблемою, якщо ви надрукуєте або скопіюєте щонебудь на обох сторонах. Це допоможе скоротити кількість вживаного паперу. Використовувати навіть маленький клаптик паперу.

13. Купувати тільки потрібні товари і не викидати зайвого. Розкажіть, що непотрібні речі можуть бути корисними для когось: їх можна роздати друзям або віднести в благодійний фонд.

14. Обирати іграшки з натуральних матеріалів: тканини, дерева, паперу. Такі іграшки легше переробляються і не шкодять довкіллю. Також, вони безпечніші для дитини.

Якщо наші діти навчаться цього сьогодні, наша країна матиме гідне та щасливе завтра

Пам'ятка для батьків

Усі діти різні

1. Не варто порівнювати свою дитину з іншими, чи прислухатися до того, хто порівнює вашу.
2. Краще порівнювати з нею ж, у минулому. Бачити прогрес і радіти йому.
3. Краще подумати – у чому унікальність і неповторність вашої дитини.
4. Кожна дитина – це особистість. Тут немає правильних критеріїв, про що б вона не питала, в цей момент вона розвивається і формує свою свідомість, поважайте це.
5. Не переконуйте дитину в тому, що думка дорослого – єдина правильна.
6. Не знецінюйте допитливість дитини.

Діти мають різні

- інтереси й сфери розвитку;
- зовнішність;
- темп розвитку;
- характер;
- фізичний стан;
- вік тощо

Дитина поводиться погано? Це означає, що вона намагається вам щось повідомити. І робить це так, як уміє. Шукайте причину такої поведінки, допоможіть їй висловити все, що вона відчуває.

Не варто пригнічувати її емоції, навіть якщо ми вважаємо їх незручними.

Ми повинні допомогти дітям розпізнавати й формулювати свої почуття, навіть якщо ми самі у тій самій ситуації реагували б інакше. Усі різні.

Легідність, любов та увага батьків створюють у дитини хороший, радісний настрій, а це, в свою чергу, формує взаємне добре ставлення до інших людей, упевненість у своїх силах.

Консультація для батьків

"Вчимо дітей спілкуватись"

"Вчимо дітей спілкуватись"

Для повноцінного і всебічного розвитку особистості дитині необхідно вміти спілкуватися з однолітками і з дорослими. Дитині легше навчитися спілкуванню, якщо відносини в сім'ї склалися довірчі і відкриті. Коли дитина навчиться спілкуванню з батьками, йому легше буде спілкуватися з оточуючими людьми.

Для формування вміння спілкування батькам необхідно прийняти свою дитину повністю, з усіма його слухняності і примхами, і не забувати говорити йому про те, як ви його любите. З дитиною завжди потрібно говорити на рівних, тоді він буде прагнути до спілкування. Перед сном проаналізуйте, скільки разів ви сьогодні повчали і критикували малюка, а скільки раз розповіли йому що-небудь цікаве, поділилися своїми думками, і хвалили його. І який результат? А доброзичливих звернень має бути набагато більше!

Дитина весь час потребує підтримки батьків. Навіть у випадку, коли він сам карає себе за погану оцінку або вчинок, називаючи себе «дурним», «бараном», і т.д., ви повинні переконати його. Дитина підсвідомо сподівається, що батьки бачать його іншим, і спеціально провокує їх, щоб почути у відповідь: «Ти розумний і добрий, наступного разу в тебе обов'язково вийде». Завжди відкрито говоріть з дитиною про свої почуття, тільки тоді він навчиться їх розуміти, а, отже, і говорити про них. Для того, щоб дитина могла навчитися виражати почуття, з ним потрібно розмовляти, читати книги і займатися спільною діяльністю.

Дітей дошкільного віку можна вчити спілкуванню з допомогою рухливих ігор. Дорослий в цих іграх виступає в ролі учасника гри та ведучого. Це дозволить йому краще оцінювати дії інших учасників гри і стежити за дотриманням правил. Дитина буде вчитися орієнтуватися на партнера, і гідно програвати, не ображаючись. Після рухомий гри можна завести розмову з дитиною на пізнавальні теми. Наприклад, якщо в грі у вас «брали участь» якісь тварини, то дитині буде цікаво дізнатися про їхнє життя. Під час розмови краще використовувати картинки із зображенням тварин або зоологічне лото.

Намагайтеся не просто повідомляти дитині цікаві відомості, а втягуйте його в розмову, щоб він ставав повноправним учасником бесіди.

Є діти, які мають природжений талант знаходити спільну мову з ким завгодно, де завгодно, коли завгодно. А є діти, яким це складно дається. Та спілкуватися краще можна навчити будь-яку дитину!

Спілкування має величезне значення для загального психологічного розвитку дітей, для становлення дитини як особистості. До старшого дошкільного віку, тобто до 5-ти, а тим більше до 6-ти років у дітей повинні бути наступні комунікативні уміння:

- уміння слухати і чути іншого;
- уміння брати участь у вільній бесіді;
- уміння бути уважним до самого себе і до оточуючих;
- уміння розуміти відчуття і настрої іншого;
- уміння осмислювати свої вчинки і вчинки іншого.

Для того, щоб розвивати ці вміння, розкажіть дитині про «Секрети спілкування»:

1. Називай друга по імені, і він звертатиметься до тебе так само;
2. Будь уважний до тим, хто тебе оточує, і люди поважатимуть тебе;
3. Будь ввічливий, і у тебе буде багато друзів;
4. Умій уважно слухати іншого, і ти зможеш дізнатися багато нового.

Розкажіть про ці правила дитині якби «проміж іншим», у відповідь на якесь запитання дитини про спілкування чи просто у відповідній ситуації. Тоді ефект буде максимальним.

Також ви можете влаштувати цікаві ігри для дитини, які непомітно для неї допоможуть відпрацювати основні навички, без яких неможливо обійтись у спілкуванні.

Гра № 1 «Обличчя»

Намалювати на листочку обличчя з різним виразом: весела обличчя, таке, що плаче, похмуре, хитре, здивоване, перелякане, і так далі. Визначаємо разом з дитиною, що виражають ці обличчя, і знайомимо дитину з тим, що вираз обличчя називається «мімікою». Говоримо хором це слово.

Гра №2 «Маски»

Дітям і собі даємо завдання: виразити за допомогою міміки горе, радість, біль, страх, здивування. А хто-небудь третій визначає, чи вдалося зобразити «маску». Бажано, щоб було хоча б 3 гравці (ідеально: мама, тато, дитина).

Гра № 3 «Жести»

Пояснюємо хлоп'ятам, що розмовляти можна і за допомогою жестів. Згадуємо по черзі, які жести ми знаємо (як жестом зупинити машину,

попросити про щось, поздороватися, попрощатися...). Виграє той, хто зміг згадати жест останнім. Тільки будь ласка, не обігруйте свою дитину. Найкраще, якщо влаштувати гру між декількома дітьми, а ви будете суддею (слідкувати, щоб ніхто не використовував незрозумілих або тільки що вигаданих жестів). Якщо ж такої можливості немає, і ви граєте вдвох з дитиною, у кінці гри переключіть увагу дитини на щось інше, непомітно змініть тему. У будь-якому випадку не акцентуйте увагу на тому, що ви перемагаєте дитину. На жаль, не всі діти вміють раціонально реагувати на таке. Так же, як і не всі дорослі. Ця порада стосується всіх ігор, у які ви граєте з дитиною.

Гра №4 «Іноземець»

Раптом ви потрапили в іншу країну, ви не знаєте мови, вас не розуміють. За допомогою міміки й жестів запитайте дорогу в зоопарк, в басейн, на площу, де стоїть пам'ятник, у кінотеатр, у кафе, на пошту і так далі.

Гра №5 «Ці різні слова»

Розкажіть дитині, що за допомогою слів можна приголубити, прогнати, засмутити, зігріти, образити. Заспокой ляльку Таню, яка плаче, подаруй подарунок другу на день народження, поясни іншому, що тобі не подобається, коли тебе штовхають і попроси більше цього не робити. Таких ситуацій можна придумати безліч. Звичайно, ви можете використовувати такі ситуації, з якими дитина має проблеми: як вирішити непорозуміння без бійки, як пояснити, що ти чогось хочеш без сльоз, купити хліб у магазині... Усі ці ситуації програватимуться за допомогою слів, міміки, жестів.

Гра №6 «Опиши друга»

Дві дитина або дитина з кимось із дорослих стають спиною один до одного і по черзі описують зачіску, обличчя, одяг іншого; хто опинився точнішим, той виграє.

Гра №7 «Дотики»

Дитина закриває очі, а хто-небудь із присутніх доторкається до рук. Малюк відгадує, хто це і називає по імені.

Гра №8 «Слухаємо тишу»

Пропонується всім послухати тишу, а потім визначити, хто і що почув в тиші. Як варіант, можна зробити короткий вступ до гри й сказати, що у нас дома поселилася фея Тиша. «Хочете послухати її пісні? Для цього треба сидіти тихо-тихо і тільки найуважніші зможуть почути її». Бажано, щоб під час гри сусіди не робили ремонт і не слухали музику, тобто щоб

дійсно було максимально тихо. Окрім розвитку вміння слухати, ця гра розвиває вміння концентрувати увагу та контролювати своє бажання «щось сказати», коли знаєш, що це невчасно. Важливо не «перегнути палку» і зупиняти гру як тільки ви бачите, що вона починає набридати дитині, а після закінчення запитувати, що дитина почула. Які були звуки: голосні, тихі, який був тембр (перед цим поясніть, що таке «тембр» дитині), де дитина чула схожі звуки і т.д.

Використана література

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, прийнятий Верховною Радою України // База даних «Законодавство України» / ВР України.
2. Пометун О. І. Педагогічні засади освіти для сталого розвитку в Українській школі / О. І. Пометун // Український педагогічний журнал. – 2015. – №1.
3. Висоцька О. Є. Освіта для сталого розвитку: Науково-методичний посібник / О. Є. Висоцька. – Дніпропетровськ : Роял Принт, 2011.
4. Швець В. Я. Партнерство как метод продвижения модели высшего образования для целей устойчивого развития / В. Я. Швець, Л. Л. Палехова, М. Шмідт, Д. А. Палехов // Развитие экономической освіти. - 2015, №3.